

სახელმწიფო პარტნიორული მოდელი, მცირე და საშუალო ბიზნესის ეფექტიანი განვითარების მნიშვნელოვანი ფაქტორია

*პარმენ ლემონჯავა,
ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი;*

*ნატო გეგენავა,
ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი*

რეზიუმე

სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია მცირე და საშუალო საწარმოთა საფუძველზე მცირე და საშუალო ბიზნესის ეფექტიანი განვითარების სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის არსი და მნიშვნელობა. მკაფიოდ ჩამოყალიბებულია ამ მოდელის როლი ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში.

აქედან გამომდინარე რჩევაა მოცემული, რომ იმ ქვეყნებში, სადაც არა აქვს ადგილი მცირე და საშუალო ბიზნესის ამ მოდელით განვითარებას განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ, რადგან ეს მოდელი ბიზნესის საერთოდ განვითარების მნიშვნელოვანი ფაქტორია.

საქართველოშიც მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული მოდელით ეკონომიკური განვითარების ფართო დანერგვისა და გამოყენების საკითხი დაუხანებლად მოსთხოვს მოგვარებას, რადგან ამ მოდელის გამოყენება, ეკონომიკური განვითარებისა და ზრდის პროცესში განაპირობებს დანახარჯების შემცირებას, წარმოების რაოდენობრივ ზრდასა და ხარისხის გაუმჯობესებას.

საკვანძო სიტყვები: სახელმწიფო პარტნიორული მოდელი, ეფექტიანი, დაუმკვიდრებელი, სუბიექტური, მენეჯმენტი, იურიდიული, ნორმატიული მოდელი, დადებითი, გამოცდილება მწირი, მცირე და საშუალო ბიზნესი, კონსესუსი, სრულყოფა და გაუმჯობესება.

PPP (PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP) MODEL IS THE KEY FACTOR TO PROMOTE EFFICIENT DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES

Parmen Lemonjava,
Doctor of Science, Economics, Professor;
Nato Gegenava,
Doctor of Economics, Professor.

SUMMARY

The scientific paper provides for the essence and the value of Public Private Partnership (PPP) Model for efficient development of small and medium-sized enterprises. This paper clearly specifies the role of this model in economic development of any country.

Therefore, it is recommended to focus of those countries where small and medium-sized enterprises are not developed by this model as this model of busi-

ness is the key factor for development in general.

The issue related to mainstreaming and use of economic development via this PPP model for small and medium-sized enterprises in Georgia apparently must be solved as use of this model in the process of economic upgrading and increase will reduce costs, increase quantity and improve quality.

* * * *

მსოფლიოს მასშტაბით გლობალიზაციის პირობებში ეკონომიკური განვითარებისა და ზრდის თვალსაზრისით საერთოდ ცნობილია, საბაზრო ეკონომიკის განვითარების ზოგადი ეფექტიანი მიეთოდები, მაგრამ საჭიროა სხვა დამატებითი მეთოდების ძიებაც. აქედან გამომდინარე ჩვენი აზრით სასარგებლოა ჯერ კიდევ სრულყოფილად ჩამოყალიბებული მცირე და საშუალო საწარმოთა საფუძველზე მცირე და საშუალო ბიზნესის ეფექტიანი განვითარების სახელმწიფო პარტნიორულ მეთოდზე ყურადღების გამახვილება.

ნებისმიერი პოსტსაბჭოური სივრცის ქვეყნებში, საბაზრო ეკონომიკის წარმატებით მშენებლობის შემდეგ განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა მცირე და საშუალო საწარმოთა ეკონომიკური განვითარების სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის გზით განვითარების მნიშვნელობას.

საწარმოთა დიდი ნაწილი ამ პროცესში ჩამოყალიბდნენ, როგორც დამოუკიდებელი ეკონომიკური სუბიექტები, რომლებიც წარმატებით დაადგინენ სახელმწიფო პარტნიორული მზრუნველობის საფუძველზე სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარების გზას. ნიშანდობლივია, აღინიშნოს, რომ ამ საფუძველზე მიეცათ მათ, ახალი დამოუკიდებელი მენეჯმენტის ნორმატიული იურიდიული ბაზის შექმნისა და მისი შესაბამისი ახალი ეკონომიკის განვითარების შესაძლებლობა და ამით საზოგადოების ცხოვრების დონის რამდენადმე ამაღლებისა და კეთილდღეობის გაუმჯობესების საშუალება.

თანამედროვე ეტაპზე მსოფლიოში წარმატებით გამოიყენება მცირე და საშუალო საწარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის გზით ეკონომიკური განვითარების მეთოდი. აქედან გამომდინარე მეტად მნიშვნელოვანია მცირე და საშუალო მოდელით ეკონომიკური განვითარების გამოცდილების გავრცელება იმ ქვეყნებში, სადაც არა აქვს მას ადგილი.

ამჟამად, რეალურად საქართველოში ეკონომიკური განვითარება მიმდინარეობს ძირითადად ორი სახის სა-

კუთრების სანარმოთა სახით, მაგრამ ჩვენი აზრით საფუძვლიანი და ეფექტიანი იქნება მცირა და საშუალო სანარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული განვითარების მოდელზე განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილება და სამეურნეო საქმიანობაში პრაქტიკულად გამოყენება, რადგან ეს მოდელი ეკონომიკური განვითარების დამატებით ფაქტორებში მნიშვნელოვანია.

მცირე და საშუალო სანარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული მოდელი ქმნის დიდ შესაძლებლობას წარმოების დანახარჯების შემცირებისათვის რადგან მას შეუძლია დიდ სახელმწიფო სანარმოებში გამოყენებული მეცნიერული კვლევების შედეგების გამოცდილების და მათი ყველა სახის წარმოების საშუალებათა ეფექტიანად გამოყენება.

სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის გამოყენება განსაკუთრებით საჭიროა მცირე და საშუალო განვითარების წარმოებაში, რადგან მწირია მათი დაფინანსება, წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობა და საჭიროებენ სახელმწიფოსაგან ყოველგვარი სახის დახმარებას.

სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის გამოყენება საერთოდ ქვეყნის სამეურნეო პროცესში ქმნის შესაძლებლობას განსაკუთრებით მცირე და საშუალო სანარმოებში რესურსების გამოყენების დროს წარმოშობილი რისკების აცილების ან შემცირების, სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემების ადვილად გადაჭრის და საერთოდ შესრულებულ ყველა სახის საშუალოზე ხარისხის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებულ პრობლემების ადვილად გადაწყვეტის საშუალებას.

ბუნებრივია, რომ მცირე და საშუალო სანარმოთა დიდ ნწილს არ აქვს საქონლისა და მომსახურების დიდი, რაოდენობით წარმოების საშუალება. აქედან გამომდინარე ამ სანარამოებს სჭირდებათ სახელმწიფოსაგან დახმარების თვალსაზრისით ხელშეწყობა, რადგან ასეთ შემთხვევაში მათ ეძლევათ შესაძლებლობა გაზარდონ წარმოების გადიდების შანსი. აქვე ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ასეთი ურთიერთობის შემთხვევაში სახელმწიფოებიც დაინტერესებულნი არიან, რადგან მათ ეძლევათ შესაძლებლობა მოსახლეობის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების დამატებით უტყუარი წყარო. ასე, რომ სახელმწიფოც და მცირე და საშუალო სანარმოებიც ამ ურთიერთობის მოდელის გამოყენებით დაინტერესებულნი და თანამშრომლობა სასარგებლოა, რადგან აქ ორივეს ეკონომიკური ინტერესები ემთხვევა ერთმანეთს. ამასთან აღსანიშნავია, რომ სახელმწიფოსა და მცირე და საშუალო სანარმოთა პარტნიორული ურთიერთობა, ჩვენი აზრით, უნდა განისზღვროს მოკლე პერიოდით, რადგან ამით საშუალება მიეცემა არახელსაყრელი ურთიერთობების შემთხვევაში უმტკივნეულოდ გაუქმდეს მათ შორის გაფორმებული ორმხრივი თანამშრომლობა.

მცირე და საშუალო სანარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული ურთიერთობების საფუძვლიანად მიმდინარეობის საფუძველს წარმოადგენს, სახელმწიფოს პარტნიორული უზრუნველყოფის სანარმოებზე უძრავი ქონების, როგორც მოკლევადიანი ისე ხან-

გრძლივი დროით ბიზნესის განვითარებისათვის გადაცემა. სახელმწიფოს ასეთი ღონისძიებების განხორციელების შედეგად, მცირე და საშუალო პარტნიორულ სანარმოებს მიეცემათ კონკრეტულად დასახული ღონისძიებების განსახორციელებლად გამოცდილი საშუალო ძალის მოზიდვის საშუალება.

ჩვენი აზრით, სახელმწიფოს ზოგიერთი ქვედარგის სანარმოებში საქონლისა და მომსახურების სახეების ნაწილის წარმოება შეიძლება გადაცეს პარტნიორულ სანარმოებს, რადგან მათი წარმოება აქ გარკვეული თვალსაზრისით შეიძლება იყოს ეფექტიანი და საჭირო ვიდრე პარტნიორ სანარმოში.

მცირე და საშუალო სანარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული მოდელით შეიძლება და აუცილებელიც არის მის პარტნიორობის ქვეშ მყოფ სანარამოებზე განიოს ფინანსური დახმარება. მნიშვნელოვანია პარტნიორ სახელმწიფომ სანარმოებში ბიზნესი განვითარების თვალსაზრისით ინვესტიციების მოზიდვაში ქმედითი დახმარება გაუწიოს, ამ სანარმოებში საქველმოქმედო საქმიანობას პირდაპირი ინვესტირების გზით.

მცირე და საშუალო პარტნიორული სანარმოებთან სხვადასხვა ფორმის სახით ურთიერთობის არსებობის მიუხედავად, ჩვენი აზრით საერთოდ უნდა განხორციელდეს და უფრო განვითარდეს კონცენსიური მომსახურება, რომელშიც იგულისხმება, სახელმწიფოს პარტნიორული უზრუნველყოფის ქვედანაყოფების სახელმწიფო და კერძო სანარმოებთან საერთოდ მეურნეობის ურთიერთობის სამართლებრივი ნორმებით რეგულირება.

პარტნიორულ სანარმოებთან ურთიერთობის კონსენსიური მომსახურება უნდა ემყარებოდეს ორივე სუბიექტის ერთობლივ ინტერესს, რომლის საფუძველი უნდა იყოს კონსენსიური მომსახურებით საფუძვლიანი განვითარებული კანონმდებლობა.

მცირე და საშუალო სანარმოთა სახელმწიფო პარტნიორული მოდელით ეკონომიკური განვითარების მასშტაბურად დანერგვისა და გამოყენების სრულყოფის საკითხი საქართველოში საბაზრო ეკონომიკური განვითარების საერთო ზოგადი მოდელის პირობებში დაუყოვნებლად მოითხოვს მოგვარებას, რადგან ამ მოდელის გამოყენება ეკონომიკური განვითარებისა და ზრდის პროცესში განაპირობებს დანახარჯების შემცირებას, წარმოების რაოდენობრივ ზრდასა და ხარისხის გაუმჯობესებას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

პარმენ ლემონჯავა, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი; **ნატო გეგენავა**, ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი.

1. ეკონომიკური განვითარების სანარმოთა პარტნიორული მოდელის არსი (ჟურნ. ბიზნეს-ინჟინერიზმი 2016, №3).

2. კერძო სანარმოთა ეკონომიკური განვითარების სახელმწიფო პარტნიორული მოდელის არსი (ჟურნ. სოციალური ეკონომიკა „XXI საუკუნის აქტუალური პრობლემები“ 2017, №4).